מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את מרכיבי המפה: כותרת, קנה מידה, מקרא וסמלים
- לתרגל חישוב מרחקים לפי קנה מידה
- להבחין בין סוגי מפות שונים (פיזית, מדינית)

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנה בסיסית

1. ב – את היחס בין מרחק במפה למרחק האמיתי
2. א – רשימת הסמלים ופירושם
3. ב – הרים, נהרות ושטח טבעי
4. ג – גבולות מדינות וערים
5. ב – לדעת לאן פונה כיוון צפון
6. ב – המרחק הישר בין שתי נקודות

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – כך נכתב בהוראות הלוח
2. לא נכון – אפשר למדוד בה מרחק קו אווירי ובדרך
3. נכון – הם מהווים מעין כתובת גלובלית
4. לא נכון – כל מפה יכולה להשתמש בסמלים שונים
5. לא נכון – בדרך לרוב יש עיקולים כך שהיא ארוכה יותר

חלק ג' – השלמת משפטים

1. קנה מידה
2. מקרא
3. פיזית
4. מדינית
5. חץ צפון

חלק ד' – התאמה

- 1 – ה (יחס בין מרחק במפה למרחק בשטח)
- 2 – ג (הסבר על הסמלים במפה)
- 3 – ד (מראה הרים ונהרות)
- 4 – ב (מראה גבולות מדינות)
- 5 – א (המרחק הישר בין שתי נקודות)

חלק ה' – סדר נכון - שלבים בקריאת מפה

1. קוראים את כותרת המפה כדי לדעת מה היא מציגה
2. בודקים את המקרא כדי להבין את הסמלים
3. מאתרים את חץ הצפון כדי להבין כיוונים
4. משתמשים בקנה המידה כדי לחשב מרחקים
5. מוצאים את המקומות המבוקשים על המפה

חלק ו' – כתיבה ויישום

1. תלמיד ימדוד מרחק בסרגל במפה וישתמש בקנה המידה כדי להמיר למרחק אמיתי בקילומטרים
2. קו אווירי הוא המרחק הישר, מרחק בדרך כולל עיקולים ולכן ארוך יותר

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תלמיד מזהה שפיזית מראה שטח טבעי ומדינית מראה גבולות
- תלמיד מסביר שקנה מידה מאפשר לחשב מרחק אמיתי
- תלמיד מסביר שקו אווירי הוא ישר ובדרך יש עיקולים

טיפים להפעלה:

- מומלץ להביא אטלס או מפה מודפסת לכל זוג תלמידים
- אפשר לשלב את משימת הלוח המקורית כהעשרה לאחר הדף
- כדאי להדגים חישוב מרחק בעזרת קנה מידה על הלוח לפני העבודה העצמאית

דף תרגול: קריאת מפות וסימניהן

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה לומדים לקרוא מפה: כותרת, קנה מידה, מקרא וסימנים. גם נתרגל למדוד מרחק במפה.

📖 מילון קטן:

קנה מידה	היחס בין מרחק במפה למרחק האמיתי בשטח
מקרא	רשימת הסמלים במפה והסבר מה כל אחד מסמן
חץ צפון	סימן במפה שמראה לאן פונה כיוון צפון
מפה פיזית	מפה שמראה הרים, נהרות ושטח טבעי
מפה מדינית	מפה שמראה גבולות מדינות וערים
קו רוחב	קו דמיוני שמראה מרחק מקו המשווה
קו אורך	קו דמיוני שמראה מרחק ממזרח או ממערב
קו אווירי	המרחק הישר בין שתי נקודות, בלי להתחשב בדרך

1 חלק א' – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. קנה מידה עוזר לנו לדעת...

א) את שם המפה ב) את היחס בין מרחק במפה למרחק האמיתי ג) את כיוון הצפון

ד) את שנת הכנת המפה

2. מקרא זה...

א) רשימת הסמלים ופירושם ב) שמות הכבישים בלבד ג) תאריך הדפסת המפה ד) שם המורה

3. מה רואים במפה פיזית?

א) גבולות מדינות ב) הרים, נהרות ושטח טבעי ג) מספרי בתים ד) שמות רחובות

4. מה רואים במפה מדינית?

א) סוגי צמחייה ב) גבהים של הרים ג) גבולות מדינות וערים ד) כמות משקעים

5. למה משמש חץ הצפון?

א) לדעת את קנה המידה ב) לדעת לאן פונה כיוון צפון ג) לדעת את שם היוצר ד) לדעת את המחיר

6. מה זה קו אווירי?

א) המרחק בדרך המעוקלת ב) המרחק הישר בין שתי נקודות ג) המרחק בין שתי מדינות בלבד

ד) זמן הנסיעה

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	המשבצת האמצעית בלוח הבחירה היא תמיד חובה	☐	☐
2	מפה דיגיטלית לא יכולה למדוד מרחקים	☐	☐
3	קו רוחב וקו אורך עוזרים לאתר מקום מדויק בעולם	☐	☐
4	בכל מפה המקרא זהה לכל מפה אחרת	☐	☐
5	מרחק בדרך תמיד זהה למרחק קו אווירי	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. היחס בין מרחק במפה למרחק האמיתי נקרא _____

2. רשימת הסמלים במפה נקראת _____

3. מפה שמראה הרים ונהרות נקראת מפה _____

4. מפה שמראה גבולות מדינות נקראת מפה _____

5. הסימן שמראה לאן פונה צפון נקרא _____

4 חלק ד' – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. קנה מידה	___	**א.** המרחק הישר בין שתי נקודות
2. מקרא	___	**ב.** מראה גבולות מדינות
3. מפה פיזית	___	**ג.** הסבר על הסמלים במפה
4. מפה מדינית	___	**ד.** מראה הרים ונהרות
5. קו אווירי	___	**ה.** יחס בין מרחק במפה למרחק בשטח

5 חלק ה' – סדר נכון - שלבים בקריאת מפה

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	בודקים את המקרא כדי להבין את הסמלים
☐	מוצאים את המקומות המבוקשים על המפה
☐	משתמשים בקנה המידה כדי לחשב מרחקים
☐	מאתרים את חץ הצפון כדי להבין כיוונים
☐	קוראים את כותרת המפה כדי לדעת מה היא מציגה

6 חלק ו' – כתיבה ויישום

ענו בקצרה.

1. בעזרת קנה המידה, חשבו את המרחק בין ירושלים לתל אביב במפת ישראל. הסבירו איך חישבתם

2. הסבירו מה ההבדל בין מרחק קו אווירי למרחק בדרך, עם דוגמה מהבית לבית הספר

כרטיס יציאה

מה ההבדל בין מפה פיזית למפה מדינית?

למה משמש קנה המידה במפה?

מה ההבדל בין מרחק קו אווירי למרחק בדרך?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀